Kupujte VOJNE BONDE!
FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium
FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JUNE 1, 1943. ŠTEVILKA (NUMBER) 126

STRAŠNA USODA NEMŠKIH IN ITALIJANSKIH MEST

Angleži vrgli nad 1,500 ton bomb na nemško mesto Wuppertal. - Ameriški bombniki bombardirali Neapelj in Foggijo

WUPPERTAL JE DOŽIVEL SVOJ PRVI NAPAD

LONDON, 30. maja. — Angleški bombniki so prigrmeli nad Wupertal v Porurju, kjer se nahajajo veliki nemški arzenali ter vrgli na mesto nad 1,500 ton bomb, dočim nadaljujejo ameriški bombniki z bombardiranjem Sardinije, Sicilije, Pantellerije in južne Italije.

Nedolžne žrtve bomb

V nekem kraju v južni Angliji, katerega je napadlo 15 nemških bombnikov, so izkopali izpod razvalin neke cerkve trupla 21 otrok, dočim se nadaljna trupla otrok še nahajajo pod razvalinami.

Strahote v Wuppertalu

Mesto Wuppertal leži med Essenom in Duesseldorfom ter ima 411,000 prebivalcev. Mesto, ki ni bilo doslej še nikoli bombardirano, je sličilo po bombardiranju ogromnemu ognjenemu morju.

Pri napadu na Wuppertal je bilo izgubljenih 33 angleških bombnikov.

Bombardiranje Neaplja in Foggije

Zavezniška zračna sila v Sredozemlju pa je postala sedaj absolutna gospodarica ozračja. Mesti Neapelj in Foggijo je bombardiralo včeraj 150 velikih ameriških bombnikov, ne da bi imeli pri tem tudi najmanjše izgube. Angleški bombniki pa so včeraj napadli Zeebrugge, Nieuport in Brugge v Belgiji, Visingen v Nizozemski in Caen in Cherbourg v Franciji, kjer so razbijali po letališčih, dokih, tovarnah in komunikacijah.

Nič "heilanja" za Hitlerja

Na sliki vidimo ranjene nemške vojake in mornarje, ki sede brez moči na svojih stolih v bolnišnici, kjer jih je obiskal "firar" Hitler, ki jih je poslal v klavnico.

Novi grobovi

FRANK SKULY

Po daljši bolezni je umrl dobro poznani rojak Frank Skuly, star 61 let. Doma je bil iz vasi Adamov pri Velikih Laščah, odkoder je dospel v Cleveland pred 41. leti. Družina je vodila trgovino z grocerijo in mesenino na St. Clair Ave. in E. 63 St. zadnje leto pa je zaradi rahlega zdravja opustil trgovino in se je družina preselila na 17902 Marcella Rd.

Pokojni zapušča tukaj žalujočo soprogo Anno, rojeno Rajer, doma iz vasi Šahovec pri Dobrniču, in tri hčere Anno Krulac, Rose Tisovec, in Mary Marolt, ter več sorodnikov. Sin Frank mu je umrl pred tremi leti. V Neelyville, Mo. zapušča sestro Anno Zadnik, v starem kraju pa brata Louisa in sestro Frances. Bil je član društva Slovenec. št. 1 S. D. Z.

Pogreb se bo vršil v sredo dopoldne ob 9:30 uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida in nato v družinsko grobnico na Calvary pokopališče. — Bodi pokojnikom ohranjen blag spomin, preostalim pa naše sožalje!

ANNA KIRBISH

Včeraj je preminila v St. Luke's bolnišnici Anna Kirbish, stara 45 let, stanujoča na 7417 Lockyear Ave. Tukaj zapušča sina Michaela in štiri sestre: Mary Tasch, Helen Založnik, Rose Greggs in Albino Golobič, ter več sorodnikov. Rojena je bila v Filipovacu, kjer zapušča več sorodnikov. Bila je članica društva sv. Katarine št. 29 Z. S. Z. Pogreb se bo vršil v četrtek popoldne ob 1.30 uri iz Jos. Žele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., ter na Highland Park pokopališče.

NOVOROJENKA UMRLA

Staršem Rudolph in Mary Krall je preminila v St. Ann's bolnišnici hčerka, novorojenka. Starši živijo na 1269 Norwood Rd. Pogreb se vrši danes popoldne iz Jos. Žele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., na Calvary pokopališče.

IVAN PAJK

V Conemaughu, Pa., je dne 23. maja po kratki bolezni umrl Ivan Pajk (John Pike), član in ustanovitelj tamkajšnjega društva št. 36 ABZ in splošno znan bivši trgovec v Conemaughu. Pokojnik je bil rojen 25. decembra 1877 v Višnji gori na Dolenjskem in je prišel v Ameriko leta 1901. Tukaj zapušča soprogo, v starem kraju pa dva brata in sestro.

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znamke, da bo čimprej poraženo osišče in vse, kar ono predstavlja!

Bolgarijo zajel val novih krvavih izgredov

Po vsej deželi vre. Nad 400 policistov ubitih. Ljudstvo podpira jugoslovanske partizane.

Včerajšnja poročila iz Bolgarije naznanjajo o krvavih izgredih, pobojih in umorih po vsej Bolgariji, kjer si nervozno osišče z mrzlično naglico prizadeva, utrditi meje dežele proti bližajoči se invaziji.

Nacijski radio priznava, da je bližajoča invazija razplamtela odpor antiosiščnih Bolgarov po vsej deželi.

V Sofiji vlada teror. V glavnem mestu in v drugih večjih centrih je bilo ubitih najmanj 400 policistov, ki so hoteli z orožjem v roki zatreti ljudski upor.

Tekom preteklega tedna je bilo aretiranih v Bolgariji najmanj 6,000 oseb, obtoženih antiosiščnih akcij in dajanja pomoči jugoslovanskim partizanom.

V soboto je bil ubit pred svojim domom v Plovdivu poslanec Peter Kljaskov, znan po svojih zahtevah za kooperacijo z osiščem. V bližnjem mestu Plevni pa je bil istega dne ubit policijski načelnik.

Nemci, prestrašeni nad to upornostjo, bodo prevzeli z jutrišnjem dnem kontrolo nad vsemi telegrafskimi in telefonskimi zvezami v Bolgariji.

K jugoslovanskim partizanom dezertirajo dnevno tudi bolgarski vojaki.

MIHAJLOVIĆ BO ŠE ČAKAL

KAIRO, Egipt. — (ONA). — Jugoslovanski vladni krogi izjavljajo, da je general Mihajlović ob priliki druge obletnice četovanja v Jugoslaviji poslal kralju Petru brzojavko, v kateri pravi, da bo z zaupanjem v Boga, kralja in domovino nadaljeval svojo borbo IN ČAKAL PRIPRAVLJEN zavezniške invazije.

Vedno večje uveljavljanje Adamičevih del

Adamičevo zgodbico o Miloradu Stosiču je čitalo in slišalo milijone Amerikancev.

Zgodbico o slovenskem junaku Miloradu Stosiču, ki jo je objavil nedavno naš ameriški pisatelj Louis Adamič v "This Week" magazinu, je najbrže najbolj razširjen literarni doprinos, kateregakoli slovenskega pisatelja v tej deželi.

Magazin "This Week" je čitalo približno 15 milijonov Amerikancev. Sredi maja je dramatizirala to zgodbo na radiu (NBC omrežje) Isabel Manning Hewson, ki ima 25 milijonov rednih poslušalcev. Zdaj pa smo doznali, da bo to zgodbico ponatisnil tudi magazin Readers Digest, katerega čita 20 milijonov ljudi.

Ta zgodba, in sicer nekoliko razširjena, bo objavljena tudi v Adamičevi novi knjigi "My Native Land," katero je Adamič pravkar končal in ki jo bo izdal potom Harper and Bros., tiskovne družbe tam v zgodnji jeseni. Natančen datum izdanja te knjige bomo objavili pozneje.

Govor iz Londona

V soboto ob 9:15 zjutraj je slišala Mrs. Margaret Lovcka (rojena Zakel), 3540 W. 63rd St. po radiu iz Londona svojega moža, ki se nahaja pri ameriški mornarici. Omenjeni, ki je znan v mornarici tudi kot izboren bakser ali rokoborec, je govoril na programu, katerega je priredil Eagle klub Rdečega križa v Londonu. Njegov govor se je dobro slišal v Ameriko.

Mrs. Lovcka je nečakinja Mrs. Jesenko na zapadni strani mesta.

Obiski dovoljeni

Mrs. Jennie Stokel je srečno prestala operacijo v Charity bolnišnici. Prijateljice jo sedaj lahko obiščejo.

ZADEVA BO RAZČIŠČENA!

Iz avtentičnih in zanesljivih virov v Washingtonu smo doznali, da bo zadeva glede jugoslovanskih četnikov in partizanov v teku enega meseca razčiščena in pojasnjena. Ne samo ruski, temveč tudi britanski vladi v Londonu je pričelo iti na živce nezasluženo poveličevanje onih, ki ne samo, da za stvar zaveznikov ničesar ne store, temveč še posredno ali neposredno pomagajo našim skupnim sovražnikom.

Partizanov, ki so osvobodili že več tisoč milj jugoslovanskega ozemlja, se ne bo moglo in tudi se ne bo več hotelo potiskati v kot, temveč se jim bo priznalo mesto, ki jim pripada.

Naročnike opozarjamo na razvoj te stvari, ki bo povzročila gotovim slovenskim "državnikom" hud glavobol.

Boji partizanov pri Kamniku in v Savinjski dolini

Slovenski partizani razdrli progo Ljubljana-Bled. — Kapitulacija italijanskega "Venezia" bataljona.

BERN, Švica, 28. maja. — Jugoslovanska osvobodilna armada hrabro in spretno odbija ter potiska armado osišča nazaj v Bosni, Hercegovini in Sandžaku.

Radio Svobodna Jugoslavija poroča, da sodeluje v sedanji ofenzivi osišča osem divizij; petero nemških in troje italijanskih. Ta ofenziva ima v glavnem dvoje smotrov: Prvi smoter je neobhodna potreba, da se polasti osišče zopet ozemlja, katerega so osvobodili partizani. Drug smoter pa je realizacija osišča o važnosti pomoči, katere bi bili deležni zavezniki od teh bojevnikov ob priliki svoje invazije.

Poročila dalje naznanjajo o veliki demoralizaciji italijanskega vojaštva, pa ne samo moštva, temveč tudi častnikov. To je tudi vzrok, da je Nemčija ojačila svoje čete.

Partizani so prisilili h kapitulaciji italijanski "Venezia" bataljon, in sicer nato, ko so mu ubili 309 mož, dočim se jih je nad 400 vdalo.

O manjših bojih poročajo tudi iz okolice Kamnika in iz Savinjske doline v Sloveniji, kjer so pričeli nacisti iznašati svoj srd nad slovenskim prebivalstvom nato, ko so partizani razdrli Ljubljana-Bled železniško progo.

ZAVZETJE OTOKA ATTU

Na Spominski dan je zaplapolala nad vsem otokom ameriška zastava. —Amerikanci gospodarji otoka.

WASHINGTON, 30. maja. — Na Spominski dan je triumfalno zaplapolala nad vsem Attu otokom ameriška zastava. Ameriško vojaštvo je po dvajset dnevnih srditih bojih zavzelo celoten otok.

Ta otok je prvo ameriško ozemlje, ki je bilo zopet zavojevano ter izpuljeno iz oblasti Japoncev. Japonski cesarski glavni stan je danes potrdil izgubo tega otoka. Pozneje pa je mornariški department v Washingtonu naznanil, da je bila izčiščena zadnja japonska četa na tem otoku, kjer je ostalo samo še nekaj posameznih, skrivajočih se strelcev, tako zvanih sniperjev, katere se bo pokončalo posamezno, drugega za drugim.

Japonski radio poroča, da so japonski vojaki izvedli svoj zadnji napad na Amerikance na tem otoku z glasnimi "Banzaj" (živijo) klici cesarju Hirohitu.

Bitka za otok Attu je bila srdita in krvava, ker so v nji prišli do veljave bajoneti, puškina kopita in celo pesti. Japonski radio dalje naznanja, da so Amerikanci izkrcali na otoku okoli dvajset tisoč mož, ki so imeli na razpolago tanke in težke topove kakor tudi letala. Japonska posadka otoka je štela baje 2,000 mož.

VELIK USPEH DAVIESOVE MISIJE

MOSKVA, 30. maja. (U. P.) — Daviesovo zadnjo misijo v Moskvo smatrajo tukaj za velik političen triumf Zedinjenih držav kakor tudi za triumf Daviesa samega, ker je rezultat njegove misije obilica Stalinove dobre volje napram Zedinjenim državam. Ko se bo Davies vrnil v Zedinjene države, bo prinesel s seboj Stalinovo pismo Rooseveltu.

Naj bo v pismu, katerega je pisal Roosevelt Stalinu in v Stalinovemu odgovoru že karkoli, toliko je gotovo, da je nastalo po Daviesovi misiji veliko zbližanje med Rusijo in Ameriko.

PROTEST PROTI FILMU

COLUMBUS, 28. maja. — Eksekutivni komite Ameriške legije v državi Ohio je protestiral oproti filmu "Mission to Moscow," češ, da je ta film "totalitarna propaganda."

Dejanja tega filma temelje na knjigi "Mission to Moscow," katero je spisal Joseph E. Davies, bivši ameriški poslanik v Moskvi. Film je odobril Cordell Hull, ameriški državni tajnik.

Kultura

DRAMSKI ZBOR "IVAN CANKAR"

Člani dramskega zbora "Ivan Cankar" so vabljeni, da se gotovo udeležijo letne seje ali občnega zbora jutri, v sredo, ob 8. uri zvečer, na odru Slovenskega narodnega doma. Razpravljalo se bo tudi o našem privatnem letnem izletu, katerega nameravamo imeti ta ali drugi mesec. Pridite!

PREMIRJE POTEKLO; PREMOGARJI SPET NA STAVKI

Lewis in premogarji vztrajajo pri svojih zahtevah. - Nadaljevanje pogajanj danes

TISOČE PREMOGARJEV JE ODŠLO NA ŠTRAJK

WASHINGTON, 1. junija. — Danes je zopet tisoče premogarjev na štrajku in v premogovni industriji je zopet zavladala velika kriza.

Snoči opolnoči je poteklo premirje, pod katerim so premogarji nadaljevali petnajst dni s svojim delom. Stavka se je zopet pričela, ko ni prišlo med Johnom L. Lewisom in premogovnimi operatorji do nobenega mezdnega sporazuma.

Tisoče premogarjev na stavki

Še preden je poteklo premirje, je tisoče premogarjev v državah Pennsylvaniji, Kentucky in West Virginiji pustilo svoje delo, dočim je nadaljna armada premogarjev v državi Ohio pripravljena, da danes preneha z delom.

Lewis se je sestal včeraj zopet z operatorji, toda po razgovoru ni bila dana v javnost nobena izjava glede njihovih razprav.

Rooseveltova izjava

Predsednik Roosevelt je izjavil dne 7. maja, da so premogarji sedaj v službi ameriške vlade, odkar je slednja začasno zasegla rudnike.

Po vseh premogovnih okrožjih Pennsylvanije so se pojavili danes napisi, na katerih stoji: "No contract, no work."

Nadaljevanje konference

Za danes dopoldne ob 10:30 je dogovorjena nadaljna konferenca med Lewisom in zastopniki premogovnih lastnikov. Premogarji oziroma Lewis vztrajajo pri svoji zahtevi po dvodolarskem povišanju mezde na dan in da se jim plača za pot k delu in od dela v rudniku.

Nacisti poročajo o zračnih zmagah nad Kubanom; Kitajci razpršili 5 divizij

Vojna proti podmornicam se je pričela obračati v prid zaveznikom. — V preteklem tednu ni bila pogreznjena niti ena zavezniška ladja.

LONDON, 1. junija. — Nemško poročilo naznanjajo, da je nemška zračna sila dobila superiornost nad Kubanom ter da je v ponedeljek napadla mesto Krumskajo, severnovzhodno od Novorosiska, in da je raztegnila svoje napade tudi na ruske baze v zaledju.

Pred tem pa je bilo iz nemškega glavnega stana naznanjeno, da se Rusi izkrcavajo na Taman polotoku, kjer si prizadeva ruska armada ustvariti svoje postojanke za hrbtom osišča.

Konservativno rusko poročilo

Rusko polnočno poročilo pa je vse bolj konservativno. Ruski komlnike samo naznanja, da ruska artilerija nadaljuje ss vojim razbijanjem po nemških postojankah v okolici Novorosiska.

Velika kitajska zmaga

ČUNKING, Kitajska, 1. junija. — Kitajsko vrhovno poveljstvo naznanja o eni svojih največjih in najsijajnejših zmagah tekom vse vojne z Japonci, ko so kitajske čete porazile in razpršile petero japonskih divizij. Japonske divizije, ki so štele 75,000 mož, so utrpele ogromne izgube.

Japonskim četam so pomagali kitajski in ameriški bombniki

Potop švedske ladje

MIAMI, 31. maja. — Neka nemška podmornica je dne 25. marca torpedirala in pogreznila švedsko motorno ladjo Industrio, s katere je vzela pred potopom na svoj krov tri glavne častnike ladje.

Iz Washingtona poročajo, da se je pričela obračati vojna proti podmornicam v prid zaveznikov in da ni bila pretekli teden pogreznjena niti ena zavezniška ladja.

Nemci priznavajo težave

Iz Stockholma pa poročajo, da nemški pomorski krogi priznavajo silne težave svojih podmornic v boju proti zavezniškim konvojem, ki so opremljeni z nove vrste obrambnim orožjem ter se poslužujejo v boju proti podmornicam novih in uspešnih metod.

SKORAJŠNJI NAPAD NA ITALIJO

LONDON, 28. maja. — Italijanski komunike naznanja, da delajo zavezniki v tuniških pristaniščih priprave za invazijo Sardinije, Sicilije in otoka Pantellerije.

Italijanski in nemški bombniki so baje napadli in zadeli več zavezniških bark, kakršne se vporabljajo za izkrcavanje vojaštva, v Bizerti in Souse.

ZOPET DOMA

Iz bolnišnice se je vrnila na svoj dom, 8813 Empire St., Mrs. Turšič, ki je imela več let restavracijo na E. 63rd St., znano pod imenom "Jeannette Restaurant." — Prijatelji in prijateljice jo sedaj lahko obiščejo na njenem domu. Blagi ženi želimo, da bi kaj kmalu popolnoma okrevala.

Suknja izgubljena

V soboto se je zgubilo v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd modro suknjo, na kateri je bila zaponka z imeni "Cliff and Hazel". Kdor jo je našel, je prošen, da jo vrne oskrbniku Doma.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znamk!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) $6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) $7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) $8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZBLIŽANJE AMERIKE, ANGLIJE IN RUSIJE

Poloficijelni londonski "Times" je objavil nedavno tri in pol kolone obsegajoč uvodnik, v katerem je podal analizo angleške politike v Evropi. Velika Britanija je prišla do zaključka, da je bilo ravnovesje sil devetnajstega stoletja za večno porušeno v Evropi po neizprosnem pohodu vojaških in ekonomskih razvojev. Velika Britanija je danes prepričana, da Sovjetske Rusija ne more, prav kakor tudi ne Velika Britanija sama, nič več voditi politike izolacionizma v Evropi. Ako bi se Velika Britanija ali Sovjetska Rusija zopet zatekli k politiki izolacionizma, bi postala dominacija Evrope po Nemčiji zopet neizbežna.

"V zapadni Evropi ne more biti miru in varnosti, dokler ne bo te varnosti tudi v vzhodni Evropi, v vzhodni Evropi pa tega ne more biti dotlej, dokler ne bosta mir in varnost podprti in zaščiteni po vojaški sili Sovjetske Rusije," pravi Times, ki je običajno glasnik in tolmač idej britanske vlade.

Isto idejo o vitalni važnosti sodelovanja Rusije za varnost sveta sta izrazila v tej deželi tudi podpredsednik Henry A. Wallace in Josepeh E. Davies, bivši ameriški veleposlanik v Moskvi.

Velika Britanija je prišla danes do spoznanja, da "kontinentalni narodi, ki so brezupno razdvojeni, se ne morejo meriti v boju z Nemčijo." Posledica tega spoznanja je, da žele Angleži močno in silno Rusijo. Oni so tudi uverjeni, da imajo ruski sosedje "tehtne vzroke in razloge, da gledajo na Sovjetsko Rusijo kot na svojo zaščitnico proti nacijski dominaciji." Nato "Times" nadaljuje: "Eden izmed pogojev, na katerem mora Rusija vztrajati in bo vztrajala, je zahteva, da morajo priti ruske zunanje obrambe v dobre roke. In kakor danes vse izgleda, bo Rusija po tej vojni v položaju ustvaritve miru in sporazuma ob mejah, ki jih bo smatrala za varnostne meje svoje obrambe."

Toda "Times" gre še dalje in pravi, "da je francosko-britski sporazum s Poljsko leta 1939 privedel do nemško-ruskega sporazuma v avgustu leta 1939."

Angleži so danes trdno odločeni, da se mora uničiti sleherno kal ruskega sumničenja. Zato morata tako Velika Britanija kakor Amerika priznati Rusiji, ki največ doprinaša v sedanjem boju in ki bo največ doprinesla tudi h končni zmagi, njene pravice, da sama odločuje, kakšne meje so potrebne njeni bodoči varnosti. Times pravi, da bi bila naravnost blaznost, če bi si Velika Britanija in Amerika utvarjali, da jima bo mogoče s pomočjo kakih malih zaveznikov, brez Rusije ohraniti mir v Evropi.

Posledica teh nazorov je, da Angleji silno obsojajo vse one politične kroge, ki se igrajo z po Vatikanu priporočano idejo o "cordon sanitaire," ki naj bi bil ustanovljen pod krinko Katoliške agrarne federacije v vzhodni Evropi. Da take ideje še vedno obstojajo, je bilo dokazano nedavno, da je dr. Ignatius Smith, dekan filozofske fakultete na vseučilišču v Washingtonu, naslovil na visoke vladne uradnike, ki so prišli z nadvojvodo Otonom k maši ob priliki pete obletnice avstrijskega "Anschlussa," apel, da se "zajamči Avstriji njeno varnost pred imperialistično nevarnostjo, ki se plazi ob njenih mejah pod krinko ateističnega boljševizma."

Angleži so odločno nasprotni vsakemu poizkusu ustanovitve kakega katoliškega "cordon sanitaire," katerega mora po tej vojni nadomestiti kolektivna varnost, v kateri bo igrala Rusija prav tako glavno in odločilno vlogo kakor jo igra v tej vojni.

To so tudi tiste važne politične teze, radi katerih je prišel angleški minister Eden v to deželo, da jih strokovnjaško predoči ameriškim državnikom.

Nerazumljiva igra usode je hotela, da je postala torijska vlada Velike Britanije posredovalka med Sovjetsko zvezo in vlado Novega deala Zedinjenih držav. Prav tako je paradoksno, da se je pričela Britanija, ki je že več generacij smatrala Rusijo za svojo rivalinjo v Aziji, bolj zavedati važnosti Rusije in njene vloge za varnost in mir vsega sveta, kakor Amerika, ki ni imela še nikoli nobenega konflikta z Rusijo in kateri je Rusija potrebna pri odbijanju japonskega imperializma.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

Vprašanje krajevnih zvez ali central

Neka naša podružnica je oni dan vprašala ta urad, če bi bilo prav, da postane ona nekakšna centrala ali krajevna zveza vseh v njej zastopanih organizacij in da dobijo te vsaka svojo podružnično številko, ker bi se s tem izdatno povečalo število naših podružnic.

Ker imamo še več takih podružnic, ki bi lahko na tak način ojačile moč svetovne hrbtenice, in ker je zadnjič tudi član našega izvrševalnega odbora dr. Kern iz Clevelanda sprožil slično idejo, se nam zdi umestno, da se v tej koloni malo pogovorimo o tej stvari.

V pravilih za naše podružnice je v točki, ki se peča s krajevnimi zvezami, med drugim zapisano tudi tole:

"V manjših naselbinah se podružnice lahko združijo v krajevne zveze, če vidijo, da bo tako njihovo delovanje lažje in koristnejše. V velikih pa je takih krajevnih zvez lahko več, če se to zdi članstvu umestnejše in koristnejše. Krajevne zveze imajo svoje odbore, za katere veljajo enake določbe kakor za podružnice."

Smisel teh določb je to, da ni ustanavljanje krajevnih zvez ali podružničnih central, če že hočete, s podružničnimi pravili prav nič v navzkrižju.

Toda na prvi pogled bi se morda zdelo, kakor bi se ne moglo delati narobe, oziroma kakor bi si podružnica, ki nam hoče povečati število naših podružnic, ne mogla delovati na to, da bi iz nje nastala krajevna zveza ali podružnična centrala. To pa se zdi le na videz neprimerno in s pravili v protislovju.

Podružnična pravila ne določajo poti, po kateri se pride h glavnemu cilju—k večjemu številu naših podružnic in uspešnejšemu delovanju našega gibanja. Vsaka pot, ki vodi k istemu cilju, je v duhu podružničnih pravil. Zato je vseeno, če si kaka podružnica ustanovi krajevno zvezo ali podružnično centralo iz organizacij, ki so zastopane v njej, in se ji postavi na čelo, ali pa če si kaj takega ustanovi več podružnic ter si izbere za vodstvo krajevne zveze zvezni odbor, za katerega veljajo enake določbe kakor za zvezine članice. Isto se doseže na ta ali oni način.

Namera naše podružnice, ki nas je vprašala za svet v tej zadevi, kakor je omenjeno zgoraj, je v polnem skladu z duhom podružničnih pravil in vse organizacije, ki so zastopane v njej, lahko postanejo naše podružnice. One lahko dobijo pri nas vsaka svojo številko, če si izvolijo podružnice odbornike—predsednika, tajnika, blagajnika, zapisnikarja in tri nadzornike—ki pa so lahko tudi društveni uradniki obenem, in če se seveda same prijavijo v ta urad. Članarino in druge prispevke lahko oddajo posamič neposredno vsaka zase ali pa posredno skupaj po svoji centrali temu uradu na ime: Slovenian American National Council.

Krajevne zveze ali podružnične centrale so zaželjene, ker pospešujejo naše gibanje in vzbujajo večje zanimanje za našo stvar. Vse tiste organizacije, ki so zastopane v njih, pa naj bi bile njihove članice kot naše podružnice. S tem bi se zelo izdatno povečalo število naših podružnic in našega članstva.

Nabiralne pole in članske izkaznice

V tem uradu imamo sedaj poleg članskih izkaznic tudi nabiralne pole v zalogi in naše podružnice lahko pišejo po oboje. Pošiljamo jih brez vsakršne odškodnine vsem, ki jih hočejo.

Namen nabiralnih pol je različen od onega članskih izkaznic. Prve se rabijo pri nabiranju izrednih prostovoljnih prispevkov med podružničnim članstvom in drugimi ljudmi, med tem ko služijo druge za potrjevanje plačane članarine med podružničnim članstvom in tajništvom. Članskih izkaznic smo doslej razdali med podružnice okoli 6,000 a nabiralnih pol pa kakih 80.

Shodi, seje, sestanki in prireditve

V clevelandskem okrožju Waterloo Rd. se bo vršila seja za ustanovitev naše podružnice dne 28. maja zvečer. Ker se je zahtevala vnaprej podružnična številka, da se morejo pripraviti članske izkaznice že za tisto sejo, smo br. Durnu sporočili, da bo dobila tamošnja podružnica številko 48 SANS.

Dne 29. maja imata podružnica štev. 33 SANS v Bridgeportu, O., in tamošnja postojanka JPO—SS skupno veselico v Boydsvillu, O. Pol čistega dobička pojde za SANS, pol pa za JPO—SS.

Kakor nam poroča br. Anton Zornik iz Herminieja, Pa., mislijo tamkaj tudi ustanoviti našo podružnico, za katero je že zadosti prijavljenih članov. Čakajo le še dveh sej, in sicer ene v Claridgu, ki se ima vršiti dne 30. maja, ene pa v Herminieju, ki bo dne 6. junija.

Kakor poroča Ana Krasna v naših listih, bodo Slovenci v New Yorku obhajali SLOVENSKI DAN dne 6. junija.

Naše gibanje

V razdobju od 13. do 19. maja so se prijavile tri nove podružnice, in sicer, štev. 46 SANS, Brooklyn, N. Y., nastala iz angleško poslujočega društva štev. 580 SNPJ; štev 47 SANS, Pueblo, Colo., nastala iz redno prispevajočega društva štev. 21 SNPJ; štev 49 SANS, La Salle, Ill., nastala iz postojanke štev. 22 JPO—SS ravno tam. Številko 48 bo dobila naša podružnica, ki se bo ustanovila dne 28. maja za okrožje Waterloo Rd. v Clevelandu, O.

V istem času so nam poslale svoje prispevke sledeče naše podružnice: Št. 3 SANS, Pittsburgh, Pa $87.06; št. 16 SANS Aurora, Min. $50.00; štev. 21 SANS Cleveland, O. $200.00; štev. 38 SANS, Acmetanea, Pa. $50.00; štev. 46 SANS Brooklyn, N. Y. $12.85; št. 47 SANS Pueblo, Colo $5.00.

Ob priliki, ko se je prijavila podružnica štev. 49 SANS, La Salle, Ill., je nam poslala $300.

Podružnica štev. 38 SANS je nam sporočila, da je njen sedež v Acmetaneji, Pa., ne pa v Russelltonu, kakor je bilo to prej poročano v tej koloni.

Izpremembe in dodatki našega imenika

Izpremembe in dodatki našega imenika se bodo pošiljali našim listom na koncu vsakega meseca.

Dopisovanje s tem uradom

Vse dopisovanje, ki je v zvezi s tem uradom, naj se naslavlja takole: **Slovenian American National Council, 3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.**

Popravek

Zadnjič se je pod naslovom "Shodi, seje, sestanki in prireditve" vrininla v zadnjem odstavku, kjer se poroča, da se bo dne 30. maja popoldne uprizorila Jontezova drama "Z vero v vstajenje" v Ameriški češki dvorani na 18. cesti v Chicagu, neljuba pomota. Tiskano je, da se bo to vršilo pod pokroviteljstvom čikaške postojanke štev. 2 JPO—SS. Pravilno bi se moralo glasiti "čikaške postojanke štev. 8 JPO—SS."

Willkie poroča o svojem potovanju okoli sveta

(Nove knjige — Ocenjuje Stephen Pearce)

Wendell Willkie je spisal knjigo o svojem potovanju okolo sveta to poletje, ki ga je napravil v konvertiranem ameriškem Liberator bombniku, ki je nosil pomembno ime "The Gulliver".

Mr. Willkie poroča prvič v tem novem zvezku o zanimivih in intimnih podrobnostih svojega 49-dnevnega potovanja, ki ga je vzelo 31,000 milj; h glavnim bojiščem demokracije. Povrnil se je z gorečim prepričanjem kar se tiče vojne in miru.

"Ako pravim, da mir mora biti osnovan na svetovni podlagi, — Mr. Willkie zaključuje, "menim popolnoma doslovno, da mora obsegati vso zemeljsko kroglo. Kontinenti in oceani so enostavno le deli ene enote, ako se na njih gleda, kakor sem jaz na nje z zraka. Angleška in Amerika so deli, Rusija in Kitajska, Egipt, Sirija in Turčija, Irak in Iran so tudi deli. In je neizbegljivo, da ne more bit miru za nikak del sveta ako temelji miru niso napravljeni sigurni širom vseh delov sveta.

Sedaj Mr. Willkie je zopet proč v daljne dele, da nadaljuje svoje proučevanje sveta v vojnem stanju. Vsak dan, ki mine, zdi se pa, da potrebuje prepričanje nominalnega vodje republikanske stranke, da odgovornosti, ki jih Združene države predočuje v svetu po vojni, so vsak dan večje.

Knjiga Mr. Willkie-a — "One World" — izraža trdno prepričanje, da v svetu po vojni ne more biti nikak manjši deležnik. Poziva na enotnost cilja in na enotnost duha med Združenimi narodi.

Mr. Willkie veruje, da je mogoče priti do večje enotnosti in do boljšega skupnega razumevanja vojnih svrh med Združenimi narodi, predno bo sprožen zadnji strel. Poučil je Ameriko o vitalni vlogi, ki jo bo morala igrati po vojni.

Amerika mora izbirati eno izmed treh vlog po tej vojni, pravi Willkie, ozkosrčen nacionalizem, ki neizbegljivo pomenja končno izgubo naše lastne svobode; internacionalni imperializem, ki pomenja žrtvovanje svobode kake druge nacije; ali pa ustvaritev sveta, v katerem bo enakost priložnosti za vsako pleme in vsak narod. Jaz sem uverjen, da bo ameriški narod izbral z pretežno večino zadnjo izmed teh vlog."

Willkievo potovanje okolo sveta ga je prineslo v intimno dotiko z vojnimi voditelji večine velikih narodov. Srečal je mnoge od vodečih vojaških oseb, kakor tudi civilne voditelje vojskujočih se Združenih narodov. Willkie je bil navdušeno pozdravljan povsod. Glasom poročil je napravil posebno globok vtis, ker je potoval kot posebni odposlanec predsednika Roosevelta. Za mnoge dežele to je bil dokaz edinosti v Združenih državah, ki se je kristalizirala po japonskem napadu na Pearl Harbor.

Polno dokazov je, da Willkievo potovanje okoli sveta je prouzročilo Nacijem polno skrbi. Na primer, berlinski radio se je pritoževal o njegovi prisotnosti v nevtralni Turčiji. Časnikarji so ga vprašali za njegovo mnenje o tem. Mr. Willkiev odgovor je bil jasen in primeren: "Rekel sem časnikarjem, da odgovor, je bil enostaven", je Willkie izjavil. "Povabite Hitlerja, naj pošlje na Turško kot zastopnika Nemčije kandidata svoje opozicije."

Willkie poroča, da problemi, ki so jih nudili Kitajska, Indija in Daljni Vzhod, so napravili globok vtis nanj. On opisuje svoj obisk na Generalisimo Čiank Kajšek in druge voditelje Kitajske. Njegove reakcije na obisk v Kitajski opisuje takole:

"Mi se moramo odločiti, da li moremo kedaj najti boljšega zaveznika v Vzhodni Aziji kot so Kitajci, in ako odgovor pravi da ne, kot sem siguren da bo, potem moramo biti pripravljeni izpolniti obveznosti zaveznika. Te obveznosti bodo vključevale gospodarsko sodelovanje in sedanjo vojaško pomoč. Ali one vključujejo tudi obveznost razumeti Kitajce in njihóve probleme. Vera Kitajcev v fine fraze in protestacije precej gineva.

Prireditev jadranske straže v New Yorku

V nedeljo, dne 16. maja je priredil glavni odbor Jadranske Straže v Zedinjenih državah in v Kanadi veliko spomladno proslavo na čast jugoslovanski trgovski mornarici; prireditev se je vršila v Arlington Hallu, St. Marks Place, New York.

Velika dvorana je bila vsa okrašena z jugoslovanskimi zastavami; v njej so se zbrali številni člani naše kolonije, med katerimi je bilo tudi mnogo kapetanov, častnikov in moštva jugoslovanskega trgovskega brodovja.

Ta prireditev se je razvila v jako močno manifestacijo jugoslovanske edinosti.

Koncertni del programa, ki je bil bogat in dobro izbran, je izredno dobro uspel. Priljubljena mlada slovenska umetnica, gdč Anna Kepič, ki je odpela nekaj narodnih pesmi, je med slušalci izzvala burno navdušenje.

G. Pavao Perić, ki je organiziral to svečano prireditev Jadranske Straže, je v daljšem govoru razložil in opisal napore jugoslovanske trgovske mornarice in delo Jadranske Straže.

G. dr. Stojan Gavrilović, direktor Jugoslovanskega Informacijskega Centra je tudi nagovoril navzoče in se zahvalil g. Periču ter Jadranski Straži za organizacija te krasno uspele narodne svečanosti. Poleg drugega je dejal g. dr. Gavrilović:

"V bisernem nakitu našega Jadrana nam manjka še nekaj dragocenih kamnov. Poleg Zadra in Istre so nam bile tudi še druge zemlje ugrabljene ob priliki prejšnje vojne od našega pohlepnega in brezobzirnega soseda na zahodu, ki je danes postal naš kruti fašistični sovražnik.

Vsa Jugoslavija, vsi Srbi, Hrvati in Slovenci žele in pričakujejo, da bodo ob koncu tej vojne te naše narodne posesti povrnjene naši skupni domovini."

V teku programa je bila svečana predaja zastave Jadranske Straže v imenu jugoslovanske kolonije. Rev. Pius Petrič je blagoslovil zastavo in počastil naše pomorščake, ki so padli v službi domovine za naše dobro in za stvar vseh zaveznikov.

Zastavo je prejel iz njegovih rok g. kapetan Stanko Marokini, ki je močno ganjen izjavil, da bo to zastavo hranil kot največjo svetinjo in da jo bo po osvoboditvi naše domovine predal, kakor dogovorjeno, Jadranski Straži v Jugoslaviji.

Govorili so tudi: predsednik J. S., g. Klement Maračić; kapetan g. Ivo Bronzan — v imenu posestnikov ladij; g. Šime Bažulić v imenu mornarjev in g. Silvester Jovica, v imenu J. S. v New Yorku.

Te patriotične govore je zaključil stari in izkušeni pomorščak, g. Anton Vilović, katerega poslednje besede: "V slogi je moč, v neslogi propast" — so vsi prisotni Jugoslovani pozdravili z burnim navdušenjem.

Ameriški ranjenci

Na sliki vidimo, kako spravljajo ranjenega mornarja na krov skozi ozko odprtino ameriške podmornice.

BEOGRAD SE PRIPRAVLJA NA ZRAČNE NAPADE

Washington. — Radio Budimpešta je javil pred kratkim, da je načelnik policije v Beogradu, M. Jovanović, izdal povelje, ki je bilo objavljeno v časopisju in potom tiskanih letakov, z natančnimi predpisi, kaj mora storiti prebivalstvo v slučaju zračnega napada. Strah pred zavezniškimi napadi stresa okupatorske sile in marionetno vlado. Kako velik je ta strah, je videti iz predpisa, da smejo biti za časa zračnih napadov na cesti edinole člani okupacijskih sil, ter da bo vsakdo, ki bi se pokazal na cesti, ustreljen brez svarila. Nevtralni opazovalci trde, da so ta izredno stroga določila potrebna za vzdrževanje kontrole nad razljučenim prebivalstvom, ker bi sicer v teku pričakovanih zračnih napadov patriotični Jugoslovani našli mnogo ugodnih prilik za sabotažo na ozemlju mesta.

—Office of War Information

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

I. DEL.

1. Vesela svatba in žalostna nevesta.

Daleč po dolini je bilo čuti poznopoletnega večera hrešče glasove harmonike s ponosnega kmečkega dvorca na Peči. Večer je bil zgodenj in mrzel, sive megle so se pasle po dolinah in se oprijemale gozdnatih gričev, legle sedaj prav nad vas in se za nekaj trenotkov zopet dvignile. Iz megla je pršilo venomer, od drevja je kapljalo in so kaplje dolble v premočena tla. Od vseh strani so šumele vode in se umazane vlivale v potok, ki je bobnel globoko pod dolinsko cesto. Cesta pa se je samotna vlekla ob zidovju gora, izvila se izza slamnatih in lesenih vaških streh po okrogli dolini in stopila z drznim ovinkom v dolino, ki si jo je bil v tisočletjih preril potok. Tam pa, kjer je cesta zavila iz vaških polj v sotesko, se je odcepljal od ceste kolovoz, se zavihtel v drznoločnem kamenitem mostiču na drugo stran potoka in se vspel do petsto korakov v breg, odkoder je kakor vojak na straži gledalo nekaj belih poslopij čez obronek sem doli na cesto.

Oni, ki so se bili ustanovili tu gori, so dobro označili to rodovitno polico nad dolino z besedo "Peč," kajti povsem kmečki peči je bilo podobno to mesto, in nemalo njih, ki so hodili po cesti, je z nekako zavidnostjo gledalo na Peč, češ, blagor njim, ki so gori na toplem in varnem.

Čim vztrajneje in kljubovalneje je legal zgodnji megleni mrak tega večera, tembolj razposajeno in zasmehujoče mrazeče in pusto vreme je kipela poskočnica harmonike raz Peč. Nekaj čudovito nesoglasujočega, nekaj surovo-veselega je bilo v teh glasovih, pronicajočih se v blatna tla, stresajočih kaplje z vej, zamirajočih v sunkih visoko pod oblaki kipečih vetrov in šumenju sivkastorjavih voda. Nehote je obstal do kolen blaten in do srca utrujen berač ob razpotju, otresel s klobuka vodo in se zagledal na Peč, kjer je ravnokar sinilo par svetlih oken v somrak. V naslednjem hipu je berač — Lazar vseh svatovanj in sejmov ter shodov — že lezel po opolzkem klancu na Peč. Mrzla sapa je nagibala njegovo nemarno in uborno postavo v stran, ko je lezel po ovinkih nad potok in zapuščeni mlin in se z zadnjimi močmi dovlekel do hleva, izza katerega se je belila mogočna dvonadstropna, z rdečo opeko krita hiša. Na levi in desni je bilo opaziti nekaj skromnejših hiš in shramb. Pred hišo pa je bilo obširno dvorišče sedaj preplavljeno od mlakuž in gnojnice, izlivajoče se od hleva. Pod leseno streho je bilo nekaj tovornih voz, jarmov in poljskega orodja. Sicer pa je bilo dvorišče čisto zapuščeno in nihče ni beraču zastopil poti, ko je krenil proti dvonadstropni hiši in se vspel po stopnicah iz kamena k odprtim durim.

Prostorna veža ga je sprejela, z leve in desne se je vsipalo nekaj soparne svetlobe vanjo, osvetljevalo dolgo, s praznimi steklenicami in umazano posodo pokrito mizo, nekaj sodov pod njo in široke stopnice v ozadju. Skozi vrata na desni je bilo čuti šum in glas hrešče polke. Berač se je stisnil skozi vrata prav tedaj, ko je harmonika utihnila. Nekdo, ki je hotel skozi vrata, se je zadel vanj, da je priletel berač z glavo ob vratni rob in se mu je od bolečine zameglilo pred očmi. Berač je videl kakor skozi meglo dolgo belo pogrnjeno mizo, obloženo s pecivom in mesom ter vinom. Nekaj zardelih in razgretih ljudi se je vračalo skozi vrata iz sosedne sobe, kjer so bili doplesali, za mizo. Šum in ropotanje s stoli je za hip preglušilo vse druge glasove, samo nekdo je klical na ves glas: "Godec je žejen, noče gosti!"

Izza mize se je dvignila krepka in rejena ženska, zardela v obraz in nekako hripava.

"Dajte godcu polič vina! Pa da se mrcina ne upijani!"

"Saj je dobil že dva!" je nekdo ugovarjal.

"Godcu polič vina. Če pa zaspi, ga vržem na dež!" je pripomnil znova isti ženski glas.

Tedaj je berač pristopil k mizi, se ozrl po gostih in se ponižno klanjaje obstal nasproti poveljujoči ženi in rekel:

"Bog daj srečo vsem skupaj, nevesti in ženiniu pa vsega, česar si želita. Ubog revež sem, lačen in moker."

Šele sedaj so se ozrli svati na berača in ostro oko poveljujoče žene je premerilo njegove mokre cape od nog do glave. Trd in osoren je bil njen glas:

"Odkod pa si, potep?"

"Od Sv. Jakoba, žlahtna mati. Od daleč sem," je odgovoril berač.

"Kaj?" se je hudobno začudila žena in se pri tem ozrla po svatih, "ste slišali? Od Sv. Jakoba, pa pride k nam beračit! Ali nimamo domačih dovolj?"

"Imamo, imamo!" je pripomnil ženi nasproti sedeči mož in pri tem pomežiknil nevesti, ki mu je sedela z ženinom nasproti ob boku krepke, poveljujoče žene, "potepuhov in beračev." Hrupno se je zasmejal.

Za hip je švignil krepki ženi vesel izraz čez lice in z glavo je prikimala možu.

"Ti Tomaž, molči, si že pijan." In tedaj se je zasmejala, vzela kozarec in ga izpila.

Svatje so se umirili, ko da čakajo njenih besed. In res se je ona dvignila in udarila ko moški ob mizo. Pri tem so ji nemirne oči begale po gostih in obstale na nevesti s čudovito presunljivostjo, tako da je nevesta povesila pogled in nehote izpustila kozarec. Žena pa se je obrnila k beraču in velela:

"Od daleč si prišel, daleč pojdeš. Nočem , da bi pravil nemarnim kmeticam okolu, da te je gospodinja na Peči zapodila! Neža, da mu kos gnjati in potice. Pa vina mu nalij. Tja za peč mu postavi!"

Koncem mize se je dvignila mlada dekla in postregla beraču, ki se je zahvaljeval in klanjal vsem gostom po vrsti. Žena pa se dalje niti zmenila ni več zanj. Berač je stopil k peči. Toda tu je že sedel nekdo, in videti je bilo, da mu ni nič kaj ljubo, da prihaja tujec delit njegov miren in gorek kotiček.

(Dalje prihodnjič)

Kapitulacija vojakov osišča

Nemški ujetniki se pripravljajo za pohod v ujetništvo, ko so se predali zavezniškim četam v Severni Afriki.

Posledica zračnega napada na Essen

BERN, Švica, 14. maja (ONA). — Danes so prispeli sem nekateri izvodi nemškega časopisa "Essener National Zeitung", iz katerih je razvideti, da leže po essenskih cestah zdaj že dva meseca ogromni kupi smeti; podgane gospodarijo v bombardiranem industrijskem mestu.

Časopis poziva sosednja mesta na pomoč in svari pred nevarnostjo, ki preti zdravju prebivalstva. Povdarja tudi, da tujerodni delavci pri delu čiščenja niso zadovoljili.

Strahoviti napadi RAF letalstva na središče Kruppovih orožaren so popolnoma upropastili sanitarne naprave v Essenu. Lov na podgane, katerega so nameravali organizirati v največjem obsegu, je moral biti preklican iz neobjasnenih razlogov.

"Kupi smeti gnijejo na trotoarjih", piše list. "Največje važnosti je, da dobimo pomoč iz drugih mest za čiščenje essenskih ulic. Opozarjamo tudi prebivalstvo Essena, da je prepovedano metati smeti na ulico ali v razvaline porušenih hiš, ker je zdaj nemogoče odnašati te smeti in očistiti razvaline."

"Podgane in miši, katere so privlekle smeti in pokvarjena hrana, so velika nevarnost za splošno zdravje. Problem mestnih higienskih naprav postaja vsak dan bolj pereč, zdaj, ko se že približuje gorko vreme. Razrešili ga bomo le, ako se ga lotimo takoj z največjo vnemo".

BOLGARSKE ŠOLE ZAPRTE IZ "VARNOSTNIH" RAZLOGOV

Washington. — OWI je pred kratkim prejel poročilo rimskega poročevalca švedskega lista Stockholm Tidningen, glasom katerega so bile bolgarske šole zaprte dne 1. maja iz "varnostnih razlogov". Švedski list pravi, da je to "mnogo bolj zgodaj kot ponavadi" in da se to dozdaj še ni dogodilo v vsem poteku te vojne.

Bolgarija ima vlogo stražarja v krajnem jugovzhodnem kotu Evrope in mora biti pripravljena na vse. Vojna živcev proti Bolgarom je postala bolj napeta. Poleg Španije, je Bolgarija edini postranski vhod, skozi katerega bi zavezniki mogli vdreti v Evropo", pravi Stockholm Tidningen.

GOSPODARSKE VESTI IZ SRBIJE

Koncem marca je beograjski radio poročal, da je zasedbena oblast uvedla prisilno dostavljanje v mesta vseh poljedelskih pridelkov, pred vsem pa pšenice in drugega žita. Objavljene so tudi nove kazni za zakašnjenja pri plačevanju premij in za netočne podatke v prijavah pridelkov.

Ob priliki odhoda skupine delavcev, ki so odšli na prisilno delavsko službo iz Beograda, je beograjska radio oddaja poročala naslednje:

"Veselo so odhajali (!), kajti dovolj razumni so, da poznajo svojo dolžnost napram Evropi. To svojo dolžnost bodo tudi izpolnili. Oblasti bodo storile vse kar bodo mogle, da se jim olajša delo in olepša razmere, v katerih bodo živeli.

NOVI SVET PONUJA SVOJO KRI LJUDSTVOM STAREGA SVETA

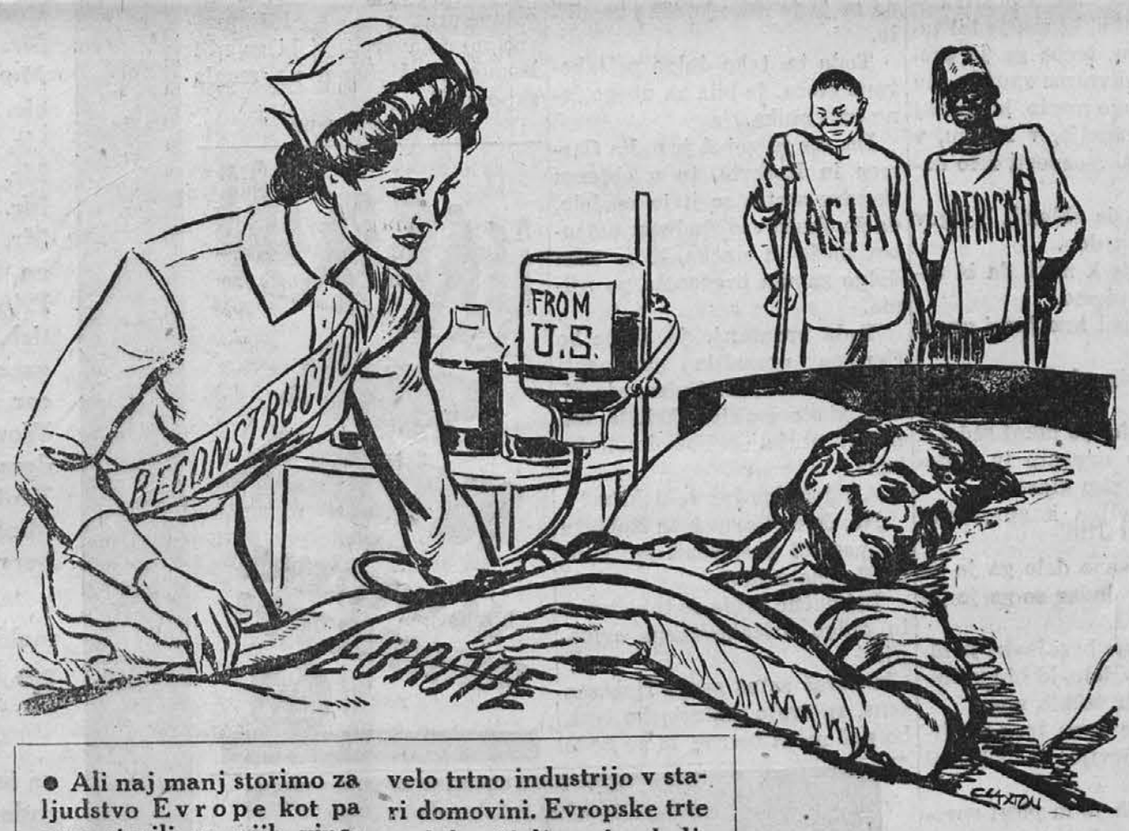

• Ali naj manj storimo za ljudstvo Evrope kot pa smo storili za njih vinograde? Pred več leti, ko je kuga uničila njih vinograde, se je tja poslalo ameriške cepitve, da bi se oživelo trtno industrijo v stari domovini. Evropske trte so bile oživljene in zboljšane, ker je bila ameriška trta, ki je bila prvotno od tam, ojačena tukaj.

Danes, ko še večja kuga uničuje ljudstva širom vsega sveta, prostovoljno nudijo Amerikanci, domačini in potomci vseh prepričanj, pot do povratka življenja kot del Ameriške rekonstrukcijske misije; ne samo v Evropi, pač pa po vsakem delu sveta, kjer so potrebne naše zaloge in naše ideje.

Amerikanci priha j a j o — z zdravniškimi zalogami in jedili, z semenom in gnojilom, z kmetijsko živino in orodjem. Še bolj važno pa je to, *da mi prinašamo zalogo demokratičnih idej za ves novi svet!*

Ali je *vam* to znano?

Ali ste *vi* čitali knjigo Two-Way Passage, izpod p e r e s a Louis Adamiča, ki predlaga, da bi mi osebno prenesli ameriško izkušnjo v Evropo?

Kolegiji sedaj nudijo posebne tečaje, da pripravijo ljudi za to vitalno delo.

Washington se živahno pripravlja, da nudi to priliko v pomoč našim dobrim sosedom onstran morja. Javnost se zanima za to priliko, da bi napravila *načrt za mir in zmago vojne* s tem, da bi se odvzelo navadnemu ljudstvu osišča voljo do nadaljnega bojevanja.

Te ideje so postale zaželjive in praktične; tako ameriške v uvajanju in tako univerzalne v sprejetju.

Mi želimo, da bi se vi—sleherni—seznanili s to idejo. Eno leto po predlaganju te ideje, je Louis Adamič izdal v brošuri "This Week," članek "After Victory—What?" (Po zmagi—Kaj?), ki je kratko in jedrnato poročilo o tej predlogi, ki je bila ojačena z obširno diskuzijo. Z zanimanjem boste čitali ta članek. Vi bi se morali takoj seznaniti s tem načrtom za zmago in mir. Pošljite 10c za pokritje stroškov tiskovine in poštnine in pošljite na:

New World Committee of **World Peaceways, Inc.** 103 Park Ave., New York, N. Y.

FULL SPEED AHEAD

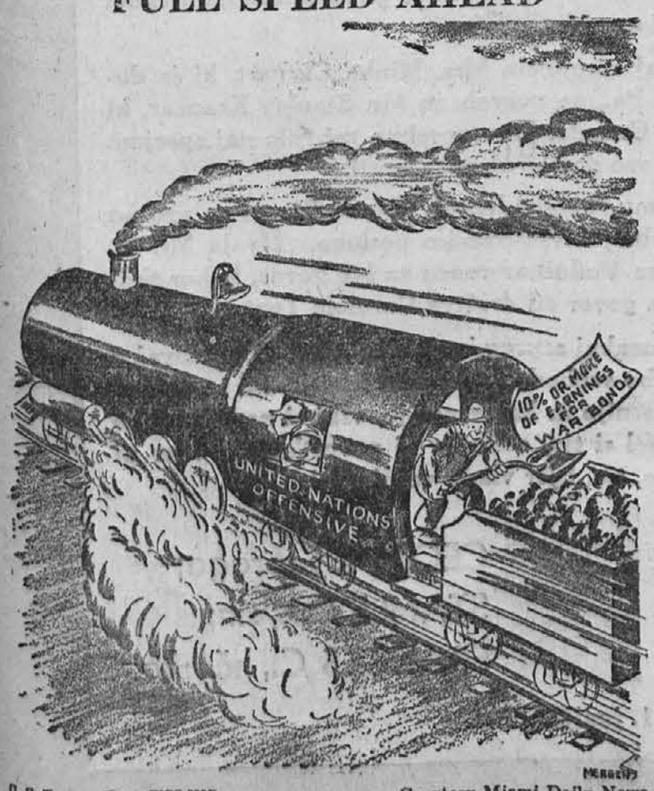

U. S. Treasury Dept. WSS 722D Courtesy Miami Daily News

Mali oglasi

Tovarniški delavci

za

ODDELEK ZA PAKIRANJE

Plača na uro in nadurno delo. Izučimo moške, ki jih uposlimo. Izvrstne možnosti za po vojno delo.

Izkušnje ni treba imeti.

7001 MORGAN AVE.

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvom
Pohištvo in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

Ako iščete

dobrega popravljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerene.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

MOŠKI

za

tovarniško delo

IZKUŠNJA NI VAŽNA

STALNO DELO V OBRAMBNI TOVARNI

s po vojnimi možnostmi

Dnevno delo, 48 ur na teden

Plača na uro s nadurnim delom

Se ne zahteva izkazila državljanstva

THE TREMCO MFG. CO.

8701 KINSMAN RD.

Proves Wonderful For Itching Skin

To soothe itching, burning skin, apply medicated liquid ZEMO—a Doctor's formula backed by 30 years continuous success! For ringworm symptoms, eczema, athlete's foot or blemishes due to external cause, apply ZEMO freely. Soon the discomfort should disappear. Over 25,000,000 packages sold. One trial convinces. Only 35¢. Also 60¢ and $1.00.

→**ZEMO**

Don't Gamble Guard Against Trouble from Minor Injuries—
Cuts, Scratches, Burns

Be wise. Guard against infections which may "lay you up." Cleanse wound instantly. Then apply effective, inhibitory antiseptic OIL-O-SOL. Used for over 40 years in thousands of factories, garages, industrial first aid stations, fire departments and homes. Pleasant to use. Combats infection; quickly helps relieve pain. Only 50c at your druggist's. Must satisfy you or your money back. Get **Mosso's OIL-O-SOL** today.

Gray Hair? NEW VITAMIN RESTORES NATURAL COLOR

Free Booklet Tells Of Thrilling Discovery; New Hope For Millions

One of the most sensational scientific discoveries of modern times is an **anti-gray hair vitamin that restores natural, normal color to gray hair in *nature's own way.*** Scientific investigation has revealed that gray hair, in many cases, may be **due to a vitamin deficiency. Scientists have also discovered the particular vitamin that is necessary to restore color to the hair** in such cases. Reports of tests made indicate **remarkable results.** ***Not a dye—not a tint—not a drug—not a medicine!*** **It is a valuable food supplement.** If you are among the millions of people who find themselves handicapped, in business or socially, because of gray hair, mail coupon below (or write) for **free booklet** about this marvelous **new vitamin discovery.** There is **no cost or obligation,** so send today.

United Vitamin Products, 9 W. Washington St. Chicago, Ill., Dept. 5
Send me ***FREE BOOKLET*** about the new ANTI-GRAY HAIR VITAMIN.

Name.....

Address.....

City..... *State*.....

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN—

(Nadaljevanje)

Vsa jeza je izginila iz njegovega srca.

Razprostrl je roke proti Robertu in Carmen, ki sta klečala pred njim, in dvignil ju je. Potem ju je krepko objel in zašepetal.

— Ostanita! . . . Saj sta slišala, da je vama en mučenik že odpustil.

XVII.

BRZOJAVKA

Paul Vernier je bil končal svoje vsakdanje delo.

Bil je sam v tesnem poštnem uradu. Uradni spisi so bili že pospravljeni. Pismonoša je bil že odnesel vrečo s pismi na domontski kolodvor.

Okence poštnega urada je bilo že zaprto, zaprta so bila tudi zamrežena okna, vodeča na ulico.

Le skozi vrata na vrt je še sijalo zahajajoče solnce. Paul Vernier je sedel globoko zamišljen v pisarni.

Z zadnjimi žarki je prodiral v sobo vonj vrtnic, hijacint in jasmina, slišalo se je žvrgolenje ptic, vračajočih se na noč v gnezda, in melodičen šelest s prostrane poljane, razprostirajoče se okrog vasi.

Toda vsa ta radost v prirodi ni mogla razveseliti mladega moža.

Paul Vernier je razmišljal o svojih uničenih umetniških sanjah ,o pokopanih nadah, o nedoseženi slavi, ki je v njo trdno upal in ki je obtičala v tem tesnem uradu.

Postal je bil malodušen, življenje se mu je zazdelo neznosno breme. Solze so mu zalile oči in niti na misel mu ni prišlo, da bi stopil na vrt k rožam, kjer bi se mu morda vrnilo veselje do življenja.

Sedel je in misli so mu uhajale nazaj v preteklost. Nobenega žarka sreče ni bilo v njegovem življenju.

Za hip je bilo posijalo solnce v njegovo mračno mladost in pregnalo temo.

Helenin prihod je bil storil ta čudež in navdal Paula z novim upanjem.

Zagledal je bil srečo na obzorju, zasanjal o idealu, v ognju njenih modrih oči je videl novo življenje, izpolnitev svojih nad.

Kar se je jasno nebo zopet skrilo za oblake. Temni oblaki so zastrli obzorje in komaj obujeno upanje je bilo za vedno uničeno.

Malo je manjkalo, da ni obupal. Poteptal je svoje srce, se zakrohotal nad svojim trpljenjem ne meneč se za bolest, ki mu je stiskala srce.

Zaljubljenec se je možato izpremenil v prijatelja; vroča ljubezen, ki ga je vlekla k Heleni ,se je izpremenila v globoko udanost, v nesebično in na vsako žrtev pripravljeno ljubezen.

Možato je bil prestal težko preizkušnjo, težki udarci usode ga niso mogli streti.

Končno je zmagal, čeprav se udarcem usode še ni mogel povsem umakniti. Privedel je bil Heleni del rodbine, ki je po nji tako hrepenela, naučil je bil nesrečnico upati, da pride čas, ko bo za svoje trpljenje bogato poplačana.

Od Carmen do Ramona je bil samo en korak.

A Ramon jo bo lahko privedel k Milčku.

To bi bila za obupano ženo največja sreča obnovitev domačega ognjišča bi ji vrnila veselje do življenja, vero v ljudi.

Toda Helenina sreča zada Paulu najhujši udarec. Paulu se je zdelo, da se Helena sicer krčevito oklepa čuta dolžnosti, da je pa vendar našla v svojem srcu kotiček tudi zanj, za svojega zvestega prijatelja, da se njeno srce počasi ogreva zanj, ker ni drugega.

Toda ta drugi kmalu pride.

Njegov prihod je bil samo še vprašanje tednov, dni, morda samo ur.

Paul je to čutil in baš ta zavest ga je najbolj gnala v obup.

— Ah, kaj bi bil dal, če bi bil mogel vasj še nekaj mesecev zadržati dan, ko pride on, ki mu pripada Helenino srce!

Rad bi bil še nekaj časa živel v sladki samoprevari, da ga Helena vsaj malo ljubi, da ni še vse izgubljeno.

Kar je dvignil glavo, kakor človek, ki je storil trden sklep.

Ne, tega usodnega trenutka noče čakati.

Ne prenesel bi udarca, ki bi mu ga zadal pogled na obožavano ženo v objemu drugega. Da bi moral mirno gledati, kako drugi objema njo, ki bi rad dal za njo življenje? Ne, nikoli! Tega bi ne prenesel!

Ne, odpotovati mora.

Že opetovano so mu ponujali kot vestnemu in sposobnemu uradniku mnogo boljše službeno mesto, pa je vse ponudbe odklonil.

Kaj dobra služba v večjem kraju, ko je pa tu v Moisselesu tako blizu Helene!

Zdaj je pa pripravljen sprejeti drugo službo, preseliti se drugam. Takoj mora pisati višjemu uradniku, ki mu je bil tako naklonjen, treba ga je prositi, naj se zavzame zanj in mu preskrbi drugo mesto, ki pa naj bo izven Francije, v Alžiru, v kolonijah, po možnosti zelo daleč.

Da! Tako je sklenil. Njegov sklep je bil trden.

In stopil je k mizi, da bi takoj napisal pismo.

Kar je zapel brzojavni zvonček.

To je bil signal, napovedujoč brzojavko.

Paul Vernier je takoj sedel k brzojavnemu aparatu in odgovoril z običajnim glasom:

— Pripravljen k sprejemanju.

Nepričakovano delo ga je sicer zmotilo, vendar se ga je pa zelo razveselil.

Sprejemanje brzojavke je bilo mehanično delo, ki bi ga lahko zdramilo iz težkih misli.

Zagledal se je na trak papirja, ki se je odvijal in pokrival z znaki.

Prevajal jih je in pisal sproti brzojavko na list.

Najprej so prišle na vrsto uradne beležke; ura oddaje, datum, naslov poštnega urada itd.

Potem je pa Paul začudeno prečital svoje ime.

Brzojavka je bila naslovljena nanj.

Kdo neki mu je brzojavljal? In kaj mu je sporočal?

Njegovemu imenu je sledil njegov naslov.

In sledile so prve besede brzojavke, ki so bile spočetka brez pomena.

Toda kmalu so bili zapisani na listu celi stavki.

Paul je razumel.

In čim več besed je razumel, tem bolj je prebledeval.

Besede, ki jih je zapisoval na list drugo za drugo, so se mu zdele sulice, zabodene naravnost v srce.

Ko je prečital brzojavko do konca, se je ves tresel.

Opotekel se je, kakor bi ga bil nenadoma zadel strahovit udarec.

Vendar je pa zbral vse svoje moči in junaško premagal trenutno slabost ;otrl si je solze, ki so mu bile pritekle iz oči, in zašepetal:

— Dobro! Če ne gre drugače, pa izpijmo čašo bridkosti do dna. Sicer sem ji pa obljubil udanost.

Brž je stopil v svojo sobo in se preoblekel. Kmalu je stal pred vrati Heleninega stanovanja. Pozvonil je.

— Gospa je v svoji sobi, — je dejala komornica. — Takoj ji sporočim, kdo je prišel.

Helena se je bila res zaklenila v salonček, ker ni mogla biti na vrtu sredi pomladnega razkošja, ki se ji je zdelo žaljivo za bolest njene duše.

Že dva dni ni videla niti Carmen, niti Roberta d'Alboize. Tudi pisala ji nista.

In da bi se pomirila, da bi si pregnala iz glave mračne misli, je začela obujati spomine na one trenutke, ko se ji je zdelo, da se je je nebo končno usmililo.

Toda ta, tako dolgo pričakovana sreča, je bila za ubogo ženo tudi muka.

Da, res je, zopet je našla Carmen in Roberta, in v objemu skesane sestre se ji je zazdelo, da že okuša vso sladkost poljubov moža in sinčka, ki je tako dolgo zaman hrepenela po njima.

Toda vprašanje je, če se bo Carmen posrečilo premagati Ramonov odpor. Priznanje tistih, ki sta vse zlo zakrivila, mu ne zadostuje. On hoče imeti dokaze.

Ali dobi končno te dokaze?

No, če se Carmen in Robertu ne posreči prepričati ga, stori to Helena sama.

In končno pride do tako težko in dolgo pričakovanega svidenja.

In boreč se za svojo ljubezen žene, za svojo materinsko čast, bo pač našla besede, ki ga bodo razorožile, krike, ki ga omehčajo in ganejo.

Usoda sama ji bo pomagala, saj je to njena dolžnost; dovolj jo je tepla in preganjala, zdaj se ji mora nasmejati, saj je nedolžna žrtev strašnega nesporazuma.

In v naročju skesanega moža pozabi na mračno preteklost, mislila bo samo na srečo in radost, ki se ji obeta v bodočnosti.

Obriše mu solze, ki jih bo pretakal ,ne da bi pomislila, koliko jih je pretočila sama.

Končno spozna srečo. — Srečo!

Nesrečna žena se je otožno nasmehnila. Ali more upati, da bo srečo znova v polni meri uživala? Ali je mogoče obnoviti domače ognjišče, ki se je v enem tragičnem dnevu sesulo v prah?

Če se vrne samo mož, ali ne ostane prazno mesto v hiši, prazno mesto v srcu, ki bi ga niti Ramonova ljubezen ne mogla zapolniti?

(Dalje prihodnjič)

Trije ameriški letalski junaki

Na gornji sliki so trije ameriški letalci, ki so sestrelili iz zraka 14 sovražnih letal. Od leve proti desni so: poročnik Field, kapitan Norman McDonald in sržent James Butler.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrti in žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je umrl naš ljubljeni soprog in oče

JOHN GODNJAVEC

Zatisnil je svoje blage oči dne 4. maja. Pogreb se je vršil dne 7. maja iz Joseph Žele in Sinovi pogrebnega zavoda na Lakeview pokopališče, kjer smo ga položili v naročje materi zemlji k večnemu počitku.

Blagopokojnik je bil rojen dne 1. januarja, 1886 leta v vasi Rodnje pri Trebnjem.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem prijateljem za krasne vence cvetja, ki ste jih položili h krsti dragega umrlega. Ta dokaz vaše ljubezni napram njemu nam je bil v veliko tolažbo.

Zahvalo naj sprejmejo: Mr. in Mrs. John Filipic in družina, Mr. in Mrs. Louis Erste in družina, Mr. in Mrs. S. Kraucar, Mr. in Mrs. John Strauss in družina, Mr. Anton Cugel in družina, Mr. in Mrs. John Saso in družina, Mrs. Rose Ivancic in družina, Mr. in Mrs. Louis Rolih, Mr. in Mrs. Albin Filipic in družina, Mr. in Mrs. Leo Poljsak in družina, Mr. in Mrs. Martin Snider, Mr. in Mrs. Rudy Bozeglav in družina, Mr. in Mrs. Joseph Trebec in družina, Mr. in Mrs. Anton Longer, Mrs. Johanna Hlad in hčere, Mr. in Mrs. Anton Miklaucic, st. in družina, Mr. in Mrs. Anton Miklaucic, ml., Mr. in Mrs. Frank Miklaucic, Mr. in Mrs. Joseph Miklaucic, Mr. in Mrs. John Plemel, Mr. in Mrs. John Pesec in družina, Mr. in Mrs. Frank Rich in družina, Mr. in Mrs. Louis Rozman, Mr. in Mrs. Ludwig Farcnik, Mr. in Mrs. V. Intihar in družina, Mr. in Mrs. J. Paulich in družina, Mr. in Mrs. J. Ladiha in družina, Mr. in Mrs. J. Milnar ml., Mr. in Mrs. Milnar st., Mrs. N. Prince, Mr. in Mrs. J. Slabe, Mrs. A. Franks, Mr. in Mrs. L. Kretich, Mrs. J. Turk, Mr. L. Skebe, Mr. in Mrs. Kaucic, Mr. A. Pogacar, Mr. F. Mihelich, Mr. A. Sernel, Mr. M. Marolt, Mr. J. Jancar, Friends from the Apartment, The Klein Vinegar Co., The Wonder Baking Co., mladinski pevski zbor Slavčki, Slov. nar. dom, društvo Vodnikov venec, št. 147 SNPJ, društvo Carniola Tent, št. 1288 T. M., društvo France Prešeren, št. 17 SDZ, Mrs. Minka Chrnart, iz Pittsburgha, Pa., in Mr. Stanley Kraucar, Sudbury, Canada.

Najlepšo zahvalo naj sprejmejo vsi oni, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo pri pogrebu, in sicer: Mrs. A. Filipic, Mr. L. Vesel, Mr. V. Intihar, Mr. L. Smrdel, Mr. H. Cugel, Mr. J. Kern, Mr. A. Tavzel, Mr. J. Strauss in Mr. F. Oglar.

Hvala vsem, ki so se prišli poslovit od pokojnika, ko je ležal na mrtvaškemu odru ter vsem onim, ki so ga sprejmili na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče.

Našo zahvalo naj sprejmeta Mrs. Minka Chrnart, ki je dospela iz Pittsburgha, Pa., na pogreb, in Mr. Stanley Kraucar, ki je prišel iz Sudbury, Canada. Prav posebno zahvalo naj sprejme Miss Bertha Erste za vso pomoč ob času smrti.

Hvala pogrebnemu zavodu Joseph Žele in Sinovi za vzorno urejen pogreb in najboljšo vsestransko poslugo. Hvala Mr. A. Jankovichu od društva Vodnikov venec za lep govor, kakor tudi Mr. John Tavčarju za govor od društva Carniola Tent.

Ti, ljubljeni nepozabni soprog in dobri skrbni oče, počivaj v miru in lahka naj Ti bo svobodna ameriška zemlja. Mi se Te bomo spominjali z ljubeznijo in hvaležnostjo, vsaj si nam bil tako dober, tako ljub. Odšel si tja, odkoder ni povratka, tja, kjer ni ne solz in ne trpljenja, tja, kjer vlada večni mir!

Žalujoči ostali:

CECILIA, soproga;
STANLEY J., sin;
FRANCES C., hčerka.

Cleveland, Ohio, dne 1. junija, 1943.